

ENTREVISTA AMB JUAN OIARZABAL, ALPINISTA

Text: CELES PIEDRABUENA / Fotos: ARXIU

"Per a fer un vuit mil, la sort és bàsica"

Juan Oiarzabal (Gasteiz, 1956) ha entrat en el llibre d'or de l'alpinisme en convertir-se en el sisè escalador que aconseguix pujar els catorze cims de més de vuit mil metres d'alçada que hi ha a la Terra. Una vida dedicada al muntanyisme.

Va començar a escalar muntanyes amb poc més de deu anys. Poc podia imaginar-se aquest incipient escalador que vint-i-nou anys després assoliria una de les màximes fites de l'alpinisme: conquerir les muntanyes més altes de la Terra. Juanito Oiarzabal és una persona tranquil·la. Una persona que toca de peus a terra, que somia les vint-i-quatre hores del dia amb la muntanya, i que pot representar a la perfecció els escaladors de la seva edat. L'aspecte fort, les mans grans i treballades i la barba ajuden a fer-se aquesta idea. Oiarzabal parla de forma pausada i entre gest i gest no pot amagar l'emoció d'haver-se convertit en el primer escalador de l'estat i el sisè del món que ha conquerit les catorze muntanyes més altes del planeta.

L'última d'aquestes muntanyes, l'Annapurna, de 8.078 metres, li ha obert les portes de la glòria. Una glòria que va començar a escriure el 1985, quan va pujar el Cho Oyu, de 8.201 metres. Però ell no en té suficient. Vol anar més enllà i ja pensa en la seva nova fita: fer l'Everest sense oxigen. Ja el va pujar el 1993, però amb l'ajuda de l'oxigen. Honest com és ell, Juanito creu que recórrer a l'oxigen és "enganyar la muntanya", i en el llenguatge d'aquest home de les muntanyes la paraula engany no existeix.

—Ara fa tot just mig any que trepitjava el cim de l'Annapurna, de 8.078 metres, amb la qual cosa es convertia en el primer escalador de l'estat que coronava els catorze cims més alts de la Terra. Què va sentir?

"Haviem deixat l'Eneko Pou al camp tres amb un principi d'edema cerebral. Estava molt malament i vam passar la nit com vam poder. Al matí, sabérem que la coreana Gy i el sherpa Kami no havien baixat. No els hem vist més."

—Realment és una història que he perseguit durant molts anys, però ara com ara ja no té tanta importància. Ser la sisena persona que puja els catorze cims més alts de la Terra no té tanta importància. El que és veritablement important és haver pogut completar aquests catorze cims, perquè és una cosa que està a l'abast de molt poques persones. Sens dubte he tingut

una gran oportunitat i ara mateix haig de dir que sento un gran alliberament. Han estat catorze els anys que he necessitat per aconseguir aquesta fita, i ara em dedicaré a fer una altra mena d'activitats dintre del que és l'alta muntanya.

—Perquè, com va sorgir el repte d'afrentar els catorze "vuit mil"?

—Sobretot, va ser a partir de l'any 1995, quan vaig arribar a fer-ne tres en una mateixa temporada, que em vaig començar a plantejar el repte d'acabar els catorze "vuit mil" abans d'arribar al 2000. Per sort, tot ha anat bé i ho hem aconseguit a la primavera del 99.

—Com va anar l'ascensió? Va ser més o menys complicada del que s'esperava?

—Molt més complicada del que m'esperava. Sempre ens havien dit que era una muntanya perillosa i també que era relativament fàcil. Fins aquí, d'acord. Però, realment,

em va sorprendre força. L'Annapurna és una muntanya tècnica, difícil i perillosa.

—Expliqui-m'ho.

—Vàrem arribar a Katmandu el passat 25 de març. Un cop agilitzats tots els tràmits pertinents, vàrem arribar al camp base el mes d'abril. El camp base el vam instal·lar a 4.300 metres d'altura, i arribar-hi va

ser realment difícil, ja que són cinc dies de marxa i s'han de salvar desnivells força importants. Allà ens trobarem amb una expedició catalana, la Wilderness Annapurna, que havia arribat uns deu dies abans que nosaltres. Ells es van ocupar d'instal·lar les primeres cordes entre el camp base i el camp u. En concret, van ser uns mil metres de corda, en una zona que no és gaire complicada i en la qual en molts casos no cal instal·lar-ne. Més tard va aparèixer al camp base Maurice Herzog, que té 83 anys i va ser la primera persona que va pujar aquest cim.

—*Amb un manuscrit que vàreu pujar dalt de l'Annapurna, però, què hi posava?*

—Era una mica la continuació del seu llibre, *Annapurna, el primer 8.000*, que finalitza dient que a la vida dels homes sempre hi haurà un Annapurna. Al manuscrit deia que després de cinquanta anys per fi comprèn la veritat. Comprèn per què va dir aquesta frase.

—*Tornem a l'ascensió.*

—D'acord. Entre el camp u i el camp dos instal·larem mil dos-cents metres de corda, ja que és la zona més complicada, coneguda amb el nom de l'embut. És la part més tècnica de tota la via. El camp u estava a 5.600 metres, el dos a 6.700 i el tercer a 7.300 metres. El dia que vàrem atacar el cim vam fer el camp u i després el dos, on teníem una mica de corda preparada perquè encara havíem d'equipar dos trams entre el dos i el tres. Eren dos grans esquarteres, que varen necessitar vuitanta metres de corda cadascuna.

—*I un cop al camp tres?*

—Mentre instal·lavem les tendes, fèiem les plataformes i foníem la neu se'ns va fer una mica tard. Aquella nit no vàrem dormir, perquè el dia següent ens havíem d'aixecar a les dotze de la nit per intentar fer el cim. Ens vàrem despertar a aquesta hora, però feia molt de vent. Així que ens vam esperar una hora. Finalment, vam sortir a les tres del matí i a dos quarts de dotze ja érem al cim. És a dir, vam trigar vuit hores. Després de deixar el testimoni que ens havia donat Herzog vam baixar.

—*Vàreu estar molt de temps al cim?*

—Només uns vint minuts, perquè feia moltíssim vent i la temperatura era de 27 graus sota zero. Tampoc podíem estar-nos gaire estona: és un cim molt incòmode, una cresta que no es disfruta molt. Quan realment vaig començar a gaudir-ne va ser quan vam arribar al camp tres. D'altra banda, s'havia d'afegir el problema d'Eneko Pou. L'havíem deixat al camp tres amb un principi d'edema cerebral. Quan baixàvem pensàvem que ell ens anava a fondre la neu, a cuidar-nos i va ser tot el contrari. Estava molt malament i vam passar la nit com vam poder. El matí següent ens vam enterar que la coreana Gy i el sherpa Kami

no havien baixat. Ja no els vam tornar a veure mai més. Baixàrem Pou fins el camp u com vam poder: lligat i encordat, entre quatre persones. Però no les teníem totes. Fins i tot vaig arribar a pensar en la mort, perquè encara havíem de passar pel con, on hi ha força allaus. Va ser una baixada amb molta tensió, però definitivament vàrem arribar al camp u, i després al campament base. Estàvem salvats.

—*Tot i estar només vint minuts, sempre queda temps per pensar, oi?*

—Doncs no gaire. L'únic record que vaig tenir va ser pels companys morts a l'Himàlaia. Després sí. Quan estava dins del sac, al camp tres, i m'anava a dormir vaig tenir somnis irrepitibles. No he sentit res igual per qualsevol altra muntanya. Va ser quan vaig començar a pensar que ja havia fet els catorze "vuit mil". Que ja s'havia acabat i que ja era hora.

—*Devien ser moments molt emotius, no és cert?*

—Sí, sí. Vaig arribar a plorar d'emoció. Sóc una persona que m'emocio fàcilment. Vaig plorar quan vaig parlar amb la meua dona des del camp tres. En aquell moment dius coses que només es diuen allà dalt, i que moltes vegades no es pensen.

—*Però per a moments emotius el de la baixada. Les baixades sempre són més difícils que les pujades, com va ser aquesta?*

—És lògic. Quan arribes al cim estàs cansat i deshidratat. Sense reflexos, esgotat i en molts casos sota mínims. Per això a la baixada s'hi han de posar els sis sentits i no ensopegar ni cometre cap errada, perquè a la mínima te'n vas. Una muntanya no acaba al cim, sinó quan arribes al camp base.

—*Per si alguna persona no s'ha fet encara la idea de com és l'Annapurna, per què no en fa una petita descripció?*

—És una muntanya molt difícil, la primera que es va pujar a la Terra, l'any cinquanta. És la menys conquerida dels catorze "vuit mil". Estadísticament és una muntanya que dona molts problemes. Tècnicament, en funció de la ruta que segueixis, és més o menys complicada. Ara bé, les estadístiques diuen que són molt poques les persones que l'han pujada. Alguna cosa deu voler dir això.

—*Segurament, només les persones molt ben preparades poden afrontar l'Annapurna amb certes garanties. Vostè es va preparar molt?*

—Nosaltres tenim la preparació de tot l'any, que no parem de fer muntanya. Tant jo com els meus companys no preparam una sortida en exclusiva per anar a l'Himàlaia. Habitualment fem muntanya. Entrenem a la ciutat tot el que podem i el cap de setmana sortim a la muntanya. Diria que en el meu cas m'entreno suficient però no gaire. Tinc quaranta-tres anys i crec

"Quan arribes al cim estàs cansat i deshidratat. Sense reflexos i en molts casos sota mínims. Per això, a la baixada s'hi han de posar els sis sentits i no ensopegar ni cometre cap errada, perquè a la mínima te'n vas."

que ja he entrenat prou en els trenta anys que he dedicat a l'alta muntanya.

—De totes maneres sí que heu d'estar entrenats a nivell psicològic, de mentalització, perquè l'índex de perill és molt elevat. Sou conscients del risc que patiu?

—Evidentment. El que passa és que els muntanyencs estem fets d'una altra pasta. Quan proves l'Himàlaia adquireixes un gran compromís i ja saps el que et pot passar, que pot venir un allau, que es pot obrir una esquerda... A més, jo sóc una persona que he vist molts accidents de companys meus, directes i indirectes, en els quals desgraciadament sempre hi ha hagut un accident mortal.

—Però mai abandoneu.

—Una cosa no treu l'altra, per molt que sabem el risc que tenim a l'Himàlaia. Potser estigui aquí la seva grandesa, en el fet de saber que tot i que et pots quedar allà, vas a l'Himàlaia a descarregar tota l'adrenalina que et pot sortir del cos i a gaudir de la muntanya.

—Quina mena d'escalador és Juanito Oiarzabal?

—Sóc una persona bastant completa. En el món de la muntanya faig tant l'escalada en roca com en gel, i també l'escalada esportiva o l'esquí de muntanya. Faig de tot, per la qual cosa em puc definir, des de la meva modestia, com un escalador complet.

—Quin percentatge de sort s'ha de tenir a l'hora de fer un cim com l'Annapurna?

—Bastant elevat. El temps, les condicions del temps, han de ser favorables. Són molts els factors: que no tinguis cap accident, que no et caigui cap allau, que no pateixis cap lesió... La sort és fonamental, sobretot el darrer dia, el dia que has de pujar al cim des del darrer campament d'alçada.

—També s'haurà de tenir una gran capacitat de patiment, oi?

—Per a pujar qualsevol "vuit mil", el que sigui i per la ruta que sigui, s'ha de tenir una gran capacitat de

—L'amor per la muntanya l'ha portat a declarar que en el futur voldria ser guia professional, com és això?

—Ja veurem. Si en el futur puc continuar anant a la muntanya d'aquesta manera, per aquesta via anirà encaminada la meva vida. Avui dia s'ha posat de moda anar a l'Himàlaia. I s'ha de respectar a tothom. Si a la gent li sembla bé, sempre tindran el meu consell.

—Abans comentava la trobada amb l'expedició Wilderness Annapurna. Es diu que les grans muntanyes estan força brutes. Fins a quin punt és veritat això?

—Jo diria que ni l'Annapurna ni l'Everest estan tan bruts. Ja no és com abans. Avui dia la gent ha pres consciència i està molt més mentalitzada. Potser estiguin bruts alguns punts on les expedicions de neteja no poden arribar, però als camps base ja no hi ha pràcticament deixalles.

—Un cop finalitzat el repte dels catorze "vuit mil", quines altres fites té previstes?

—Tinc l'assignatura pendent de pujar l'Everest sense oxigen. L'any 1993 vaig pujar l'Everest amb l'ajuda de l'oxigen i crec que fer-lo servir per pujar una muntanya és enganyar-la. Sé que no serà fàcil i que m'hauré de preparar molt a fons, d'una manera diferent a l'Annapurna. A partir del mes de gener m'hi posaré.

patiment. Moltes vegades has de fer tres i quatre intents per arribar al cim. Puges a 7.500 metres d'altura i després t'adones que les condicions no són bones. Sobretot, capacitat de patiment, de saber aguantar, de saber estar allà i d'aguantar els dies que faci falta al camp base. I quan la muntanya t'ho permeti intentar fer el cim.

—Quins serien el millor i el pitjor moment de la seva carrera esportiva?

—El pitjor va ser el principi d'edema que vaig tenir al cim del Kangchanjunga. Era la tercera vegada que anàvem a aquesta muntanya. Quan vam anar pel vessant nord, per la ruta britànica, per poc em quedo dalt. Aquest va ser el moment més crític per a mi. Els millors són quan vaig fer el Cho Oyu, el primer "vuit mil", i el K2, que és on realment he gaudit.

—En poques paraules, que la muntanya ho és tot en la seva vida?

—Efectivament. La muntanya m'ho ha donat tot en aquesta vida. Les meves millors sensacions, els meus grans amics, la meva dona...

